पुत्रशोकाभिसन्तप्तं क्रुद्धं मृत्युमिवान्तकं । त्यजन्तं तुमुले प्राणान् सन्नद्धं चित्रयोधिनं ।
गाहमानमनीकानि मातङ्गमिव यूथपं । महेष्वासं पराक्रान्तं नरव्याघ्रमवारयन् ।
ततः प्रवृत्ते युद्धं तुमुलं लोमहर्षणं । अन्योऽन्यं वै प्रार्थयतां योधानामर्ज्जुनस्य च ।
जयद्रथवधं प्रेप्सुमायान्तं पुरुषर्षभं । न्यवारयन्त सहिताः क्रिया व्याधिमिवोत्थितं । २२९०
इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वणि जयद्रथवधपर्व्वणि द्रोणातिक्रमे एकनवतोऽध्यायः ॥ ९१ ॥
॥ सञ्जय उवाच ॥ संनिरुद्धस्तु तैः पार्थो महाबलपराक्रमः । द्रुतं समनुयातस्य द्रोणेन रथिनां वरः ।
किरन्निषुगणान् तीक्ष्णान्सहस्रांशुरिव भास्करः । तापयामास तत्सैन्यं देहं व्याधिगणो यथा ।
अश्वा विद्धा रथश्छिन्नः सारोहः पातितो गजः । छत्राणि चापविद्धानि रथाश्चक्रैर्व्विनाकृताः ।
विद्रुतानि च सैन्यानि शरार्त्तानि समन्ततः । दृत्यासीत्तुमुलं युद्धं न प्राज्ञायत किञ्चन ।
तेषां संयच्छतां सङ्घे परस्परमजिह्मगैः । अर्ज्जुनो ध्वजिनीं राजन् अभीक्ष्णं समकम्पयत् । २२९५
सत्यां चिकीर्षमाणस्तु प्रतिज्ञां सत्यसङ्गरः । अभ्यद्रवद्रथश्रेष्ठं शोणाश्वं श्वेतवाहनः ।
तं द्रोणः पञ्चविंशत्या मर्म्मभिद्भिरजिह्मगैः । अन्तेवासिनमाचार्य्यो महेष्वासं समार्पयत् ।
तं तूर्णमिव बीभत्सुः सर्व्वशस्त्रभृतां वरः । अभ्यधावदिषूनस्त्रान्निषुवेगविघातकान् ।
तस्याशुचिह्नान्भल्लान् हि भल्लैः सन्नतपर्व्वभिः । प्रत्यविध्यदमेयात्मा ब्रह्मास्त्रं समुदीरयन् ।
तदद्भुतमपश्याम द्रोणस्याचार्य्यकं युधि । यतमानो युवा नैनं प्रत्यविध्यद्यदर्ज्जुनः । २२९०
चरन्निव महामेघो वारिधाराः सहस्रशः । द्रोणमेघः पार्थशैलं ववर्ष शरवृष्टिभिः ।
अर्ज्जुनः शरवर्षन्तं ब्रह्मास्त्रेणैव मारिष । प्रतिजग्राह तेजस्वी बाणान् बाणैर्व्विशातयन् ।
द्रोणस्तु पञ्चविंशत्या श्वेतवाहनमार्दयत् । वासुदेवञ्च सप्तत्या बाह्वोरुरसि चाशुगैः ।
पार्थस्तु प्रहसन् धीमानाचार्य्यं सशरौघिणं । विसृजन्तं शितान् बाणानवारयत तं युधि ।
अथ तौ बध्यमानौ तु द्रोणेन रथसत्तमौ । अवर्ज्जयेतां दुर्द्धर्षं युगान्ताग्निमिवोत्थितं । २२७५
वर्ज्जयन्निशितान् बाणान्द्रोणचापविनिःसृतान् । किरीटमाली कौन्तेयो भोजानीकं व्यशातयत् ।
सोऽन्तरा कृतवर्म्माणं काम्बोजञ्च सुदक्षिणं । अभ्ययाद्दुर्ज्जयं द्रोणं मैनाकमिव पर्व्वतं ।
ततो भोजो नरव्याघ्रो दुर्द्धर्षं कुरुसत्तमं । अविध्यत्तूर्णमव्यग्रो दशभिः कङ्कपत्रिभिः ।
तमर्ज्जुनः शतेनाजौ राजन् विव्याध पत्रिणा । पुनश्चान्यैस्त्रिभिर्व्वाणैर्म्माहयन्निव सात्त्वतं ।
भोजस्तु प्रहसन् पार्थं वासुदेवञ्च माधवं । एकैकं पञ्चविंशत्या सायकानां समार्पयत् । २२८०
तस्यार्ज्जुनो धनुश्छित्त्वा विव्याधैनं त्रिसप्तभिः । शरैरग्निशिखाकारैः क्रुद्धाशीविषसन्निभैः ।
अथान्यद्धनुरादाय कृतवर्म्मा महारथः । पञ्चभिः सायकैस्तूर्णं विव्याधोरसि भारत ।
पुनश्च निशितैर्व्वाणैः पार्थं विव्याध पञ्चभिः । तं पार्थो नवभिर्व्वाणैराजघान स्तनान्तरे ।
दृष्ट्वा विषक्तं कौन्तेयं कृतवर्म्मरथं प्रति । चिन्तयामास वार्ष्णेयो न नः कालात्ययो भवेत् ।
ततः कृष्णोऽब्रवीत्पार्थं कृतवर्म्मणि मा दयां । कुरु मम्बन्धकं हित्वा प्रमथ्यैनं विशातय । २२८५